

TEISINGUMO TEISMO (didžioji kolegija) SPRENDIMAS

2010 m. birželio 22 d.*

Sujungtose bylose C-188/10 ir C-189/10

dėl *Cour de cassation* (Prancūzija) 2010 m. balandžio 16 d. sprendimais, kuriuos Teisingumo Teismas gavo tą pačią dieną, pagal SESV 267 straipsnį pateiktų prašymų priimti prejudicinį sprendimą bylose prieš

Aziz Melki (C-188/10),

Sélim Abdeli (C-189/10),

* Proceso kalba: prancūzų.

TEISINGUMO TEISMAS (didžioji kolegija),

kurį sudaro pirmininkas V. Skouris, kolegijų pirmininkai J. N. Cunha Rodrigues, K. Lenaerts, J.-C. Bonichot, R. Silva de Lapuerta ir C. Toader, teisėjai K. Schiemann, E. Juhász, T. von Danwitz (pranešėjas), J.-J. Kasel ir M. Safjan,

generalinis advokatas J. Mazák,
posėdžio sekretorius M.-A. Gaudissart, padalinio vadovas,

atsižvelgęs į 2010 m. gegužės 12 d. Teisingumo Teismo pirmininko nutartį taikyti prašymams priimti prejudicinį sprendimą pagreitintą procedūrą pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 23a straipsnį ir Procedūros reglamento 104a straipsnį,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2010 m. birželio 2 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

— A. Melki ir S. Abdeli, atstovaujamų advokato R. Boucq,

- Prancūzijos vyriausybės, atstovaujamos E. Belliard, G. de Bergues ir B. Beaupère-Manokha,
- Belgijos vyriausybės, atstovaujamos C. Pochet ir M. Jacobs bei T. Materne, padėdamų advokato F. Tulkens,
- Čekijos vyriausybės, atstovaujamos M. Smolek,
- Vokietijos vyriausybės, atstovaujamos J. Möller, B. Klein ir N. Graf Vitzthum,
- Graikijos vyriausybės, atstovaujamos T. Papadopoulou ir L. Kotroni,
- Nyderlandų vyriausybės, atstovaujamos C. Wissels ir M. de Ree,
- Lenkijos vyriausybės, atstovaujamos J. Faldyga bei M. Jarosz ir M. Szpunar,

— Slovakijos vyriausybės, atstovaujamos B. Ricziová,

— Europos Komisijos, atstovaujamos J.-P. Keppenne ir M. Wilderspin,

susipažinęs su generalinio advokato nuomone,

priima šį

Sprendimą

- ¹ Prašymai priimti prejudicinį sprendimą susiję su SESV 67 ir SESV 267 straipsnių išaiškinimu.
- ² Šie prašymai buvo pateikti dviejose bylose, pradėtose prieš Alžyro piliečius A. Melki ir S. Abdeli siekiant pratęsti jų laikymą pataisos įstaigoms nepriklausančiose patalpose.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

- 3 Pagal prie Lisabonos sutarties pridėto Protokolo (Nr. 19) dėl į Europos Sąjungos sistemą integruotos Šengeno *acquis* (OL C 83, 2010, p. 290, toliau – Protokolas Nr. 19) preambulę:

„Aukštosios susitariančios šalys,

pažymėdamos, kad susitarimai, kuriuos 1985 m. birželio 14 d. ir 1990 m. birželio 19 d. Šengene pasirašė kai kurios Europos Sąjungos valstybės narės, dėl laipsniško jų bendrų sienų kontrolės panaikinimo, taip pat susiję susitarimai bei taisyklės, priimti remiantis šiais susitarimais, 1997 m. spalio 2 d. Amsterdamo sutartimi buvo integruoti į Europos Sąjungos sistemą,

norėdamos išlaikyti tokią Šengeno *acquis*, kokia buvo plėtojama įsigaliojus Amsterdamo sutarčiai, ir plėtoti šią *acquis*, siekiant prisidėti įgyvendinant tikslą, kuriuo Sąjungos piliečiams siūloma vidaus sienų neturinti laisvės, saugumo ir teisingumo erdvė,

<...>

susitarė dėl šių nuostatų, kurios pridedamos prie Europos Sąjungos sutarties ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo.“

- 4 Šio protokolo 2 straipsnyje nustatyta:

„Šengeno *acquis* taikoma 1 straipsnyje nurodytoms valstybėms narėms, nepažeidžiant 2003 m. balandžio 16 d. Stojimo akto 3 straipsnio ir 2005 m. balandžio 25 d. Stojimo akto 4 straipsnio. Taryba pakeis Šengeno susitarimais įsteigtą Vykdomąjį komitetą.“

- 5 Nurodytos *acquis* dalis, be kita ko, yra 1990 m. birželio 19 d. Šengene (Liuksemburgas) pasirašyta Konvencija dėl Šengeno susitarimo, 1985 m. birželio 14 d. sudaryto tarp Beniliukso ekonominės sąjungos valstybių, Vokietijos Federacinės Respublikos ir Prancūzijos Respublikos Vyriausybių dėl laipsniško jų bendrų sienų kontrolės panaikinimo, įgyvendinimo (OL L 239, 2000, p. 19; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 19 sk., 2 t., p. 9, toliau – KĮŠS), kurios 2 straipsnis susijęs su vidaus sienų kirtimu.
- 6 Remiantis KĮŠS 2 straipsnio 1–3 dalimis:

„1. Vidaus sienas galima kirsti bet kuriame punkte, ir jas kertantys asmenys netikrinami.

2. Tačiau tais atvejais, kai tai reikalinga dėl viešosios tvarkos ar nacionalinio saugumo, Susitariančioji Šalis, pasikonsultavusi su kitomis Susitariančiosiomis Šalimis, gali nuspręsti, kad tam tikrą ribotą laiką, atsižvelgiant į situaciją, prie vidaus sienų bus atliekama atitinkamos šalies pasienio kontrolė. Jei dėl viešosios tvarkos ar nacionalinio saugumo reikia veikti nedelsiant, atitinkama Susitariančioji Šalis imasi reikiamų priemonių ir apie tai kiek galima anksčiau praneša kitoms Susitariančiosioms Šalims.

3. Asmenų tikrinimo prie vidaus sienų panaikinimas neturi įtakos nei 22 straipsnio nuostatomis, nei policijos įgaliojimams, kuriais visoje Susitariančiosios Šalies teritorijoje pagal jos įstatymus naudojasi kompetentingos institucijos, nei reikalavimui turėti, nešioti su savimi ir pateikti tos Susitariančiosios Šalies įstatymų nustatytus leidimus bei dokumentus.“

- 7 Nuo 2006 m. spalio 13 d. KIŠS 2 straipsnis buvo panaikintas 2006 m. kovo 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 562/2006, nustatančio taisyklių, reglamentuojančių asmenų judėjimą per sienas, Bendrijos kodeksą (Šengeno sienų kodeksas, OL L 105, p. 1), 39 straipsnio 1 dalimi.

- 8 Pagal šio reglamento 2 straipsnio 9–11 punktus:

„Šiame reglamente naudojami tokie apibrėžimai:

<...>

- 9) „sienų kontrolė“ – pagal šį reglamentą ir siekiant šio reglamento tikslų su sienomis susijusi veikla išimtinai esant ketinimui kirsti sieną arba įvykus tokiam kirtimui, neatsižvelgiant į jokiais kitas aplinkybes, kuri apima patikrinimus kertant sieną ir sienos stebėjimą;
- 10) „patikrinimai kertant sieną“ – sienos perėjimo punktuose atliekami patikrinimai, skirti užtikrinti, kad asmenims, įskaitant jų transporto priemones ir jų turimus daiktus, būtų leidžiama atvykti į valstybių narių teritoriją arba iš jos išvykti;

- 11) „sienų stebėjimas“ – sienų stebėjimas tarp sienos perėjimo punktų ribų ir sienos perėjimo punktų stebėjimas ne nustatytomis jų darbo valandomis, kad būtų užkirstas kelias asmenims išvengti patikrinimų kertant sieną.

- 9 Reglamento Nr. 562/2006 20 straipsnyje „Vidaus sienų kirtimas“ nustatyta:

„Vidaus sienas galima kirsti bet kurioje vietoje, ir jas kertantys asmenys, nepaisant jų pilietybės, kertant sieną netikrinami.“

- 10 Šio reglamento 21 straipsnyje „Patikrinimas teritorijoje“ numatyta:

„Kontrolės kertant vidaus sienas panaikinimas neturi įtakos:

- a) valstybių narių kompetentingų institucijų naudojimuisi policijos įgaliojimais pagal nacionalinę teisę, jei naudojimasis šiais įgaliojimais nėra lygiavertis patikrinimams kertant sieną; tai taip pat taikoma pasienio ruožuose. Kaip apibrėžta pirmajame sakinyje, visų pirma naudojimasis policijos įgaliojimais negali būti laikomas lygiavertčiu patikrinimams kertant sieną, kai policijos priemonės:

- i) nėra skirtos sienų kontrolei;

ii) yra grindžiamos bendra policijos informacija ir patirtimi, susijusia su galimomis grėsmėmis visuomenės saugumui, ir jomis pirmiausia siekiama kovoti su tarpvalstybiniu nusikalstamumu;

iii) yra parengtos ir vykdomos aiškiai skirtingai nuo sistemingų asmenų patikrinimų kertant išorės sienas;

iv) vykdomos kaip patikrinimai vietoje;

<...>

c) valstybės narės galimybei teisės aktais nustatyti prievolę turėti ar nešiotis dokumentus;

<...>“

Nacionalinė teisė

1958 m. spalio 4 d. Konstitucija

- ¹¹ 1958 m. spalio 4 d. Konstitucijos, iš dalies pakeistos 2008 m. liepos 23 d. Konstituciniu įstatymu Nr. 2008-724 dėl V respublikos institucijų modernizavimo (*loi constitutionnelle n° 2008-724, du 23 juillet 2008, de modernisation des institutions de la Ve République*, JORF, 2008 m. liepos 24 d., p. 11890, toliau – Konstitucija), 61-1 straipsnyje nustatyta:

„Jei teismo nagrinėjamoje byloje teigiama, kad įstatymo nuostata pažeidžia Konstitucijoje garantuojamas teises ir laisves, Valstybės Tarybos ar Kasacinio teismo kreipimusi šis klausimas gali būti nustatytais terminais perduotas Konstitucinei Tarybai.

Šio straipsnio taikymo sąlygos nustatomos organiniu įstatymu.“

- ¹² Konstitucijos 62 straipsnio antroje ir trečioje pastraipose numatyta:

„Nuostata, pagal 61-1 straipsnį pripažinta prieštaraujančia Konstitucijai, netenka galios nuo Konstitucinės Tarybos sprendimo paskelbimo ar jame nurodytos kitos datos. Konstitucinė Taryba nustato tokios nuostatos sukeltų padarinių ginčijimo sąlygas ir apribojimus.

Konstitucinės Tarybos sprendimai neskundžiami. Jie privalomi valdžios, valdymo ir teisminėms institucijoms.“

13 Pagal Konstitucijos 88-1 straipsnį:

„Prancūzijos Respublika dalyvauja Europos Sąjungoje, kurią sudaro valstybės, laisva valia pasirinkusios kartu vykdyti tam tikrą savo kompetenciją pagal Europos Sąjungos sutarties ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo redakcijas po 2007 m. gruodžio 13 d. Lisabonoje pasirašytos sutarties.“

Nutarimas Nr. 58-1067

14 2009 m. gruodžio 10 d. Organiniu įstatymu Nr. 2009-1523 dėl Konstitucijos 61-1 straipsnio taikymo (JORE, 2009 m. gruodžio 11 d., p. 21379) į 1958 m. lapkričio 7 d. Nutarimą dėl organinio įstatymo dėl Konstitucinės Tarybos II antraštinę dalį buvo įtrauktas IIa skyrius „Prioritetinis konstitucingumo klausimas“. Šiame IIa skyriuje nustatyta:

„1 skirsnis

Procesui teismuose, kurių sprendimus galima skųsti Valstybės Tarybai ar Kasaciniam teismui, taikomos nuostatos

23-1 straipsnis

Teismuose, kurių sprendimus galima skųsti Valstybės Tarybai ar Kasaciniam teismui, pareiškimas, kad įstatymo nuostata pažeidžiamos Konstitucijoje garantuojamos teisės ir laisvės, turi būti pateikiamas atskiru dokumentu, nurodant motyvus, kitaip jis yra nepriimtinas. Pirmą kartą tokį pareiškimą leidžiama pateikti taip pat vykstant apeliaciniam procesui. Teismas negali jo nagrinėti savo iniciatyva.

<...>

23-2 straipsnis

Teismas nedelsdamas priima motyvuotą sprendimą dėl prioritetinio konstitucingumo klausimo perdavimo Valstybės Tarybai ar Kasaciniam teismui. Klausimas perduodamas, jei įvykdytos šios sąlygos:

- 1) ginčijama nuostata taikoma ginčui ar procesui arba sudaro baudžiamojo persekiojimo pagrindą;
- 2) ji nebuvo pripažinta atitinkančia Konstituciją ankstesnio Konstitucinės Tarybos sprendimo motyvuose ir rezoliucinėje dalyje, nebent pasikeitė aplinkybės;
- 3) klausimas yra svarbus.

Bet kuriuo atveju gavęs pareiškimą, kuriame ginčijama įstatymo nuostatos atitiktis Konstitucijoje garantuojamoms teisėms ir laisvėms bei Prancūzijos tarptautiniams įsipareigojimams, teismas turi pirmumo tvarka spręsti dėl konstitucingumo klausimo perdavimo Valstybės Tarybai ar Kasaciniam teismui.

Sprendimas dėl klausimo perdavimo persiunčiamas Valstybės Tarybai ar Kasaciniam teismui per aštuonias dienas nuo jo paskelbimo kartu su šalių pareiškimais ir reikalavimais. Šis sprendimas neskundžiamas. Atsisakymas perduoti klausimą gali būti ginčijamas tik skundžiant sprendimą, kuriuo išsprendžiamas visas ginčas ar jo dalis.

23-3 straipsnis

Perdavęs klausimą teismas sustabdo bylos nagrinėjimą, kol bus gautas Valstybės Tarybos, Kasacinio teismo arba Konstitucinės Tarybos, jeigu į ją buvo kreiptasi, sprendimas. Procesiniai veiksmai nėra sustabdomi ir teismas gali taikyti būtinas laikinas apsaugos priemones.

Tačiau bylos nagrinėjimas nestabdomas, kai dėl iškeltos bylos apribojama asmens laisvė arba kai byloje sprendžiamas klausimas dėl laisvės apribojimo priemonės panaikinimo.

Teismas taip pat gali priimti sprendimą nelaukdamas sprendimo dėl prioritetingo konstitucingumo klausimo, jei įstatyme ar nutarime numatyta, kad jis turi priimti sprendimą per nustatytą terminą ar skubos tvarka. Jei pirmosios instancijos teismas priėmė sprendimą nelaukdamas ir jo sprendimas buvo apskustas apeliacine tvarka, apeliacinis teismas sustabdo bylos nagrinėjimą. Tačiau jis gali nestabdyti bylos nagrinėjimo, jeigu pats turi priimti sprendimą per nustatytą terminą ar skubos tvarka.

Be to, jei sustabdžius bylos nagrinėjimą vienos iš bylos šalių teisėms kiltų nepataisomi ar aiškiai neproporcingi padariniai, perduoti klausimą nusprendęs teismas gali išnagrinėti neatidėliotino sprendimo reikalaujančius klausimus.

Pateikus kasacinį skundą, jei bylą iš esmės išnagrinėjęs teismas priėmė sprendimą ne-laukdamas Valstybės Tarybos, Kasacinio teismo arba Konstitucinės Tarybos, jeigu į ją buvo kreiptasi, sprendimo, bet kokio sprendimo dėl skundo priėmimas sustabdomas, kol bus išspręstas prioritetinis konstitucingumo klausimas. Kitaip yra tuomet, kai dėl iškeltos bylos apribojama suinteresuotojo asmens laisvė, o įstatyme numatyta, kad Kasacinis teismas turi priimti sprendimą per nustatytą terminą.

2 skirsnis

Procesui Valstybės Taryboje ir Kasaciniame teisme taikomos nuostatos

23-4 straipsnis

Per tris mėnesius nuo pagal 23-2 straipsnį arba 23-1 straipsnio paskutinę pastraipą perduoto klausimo gavimo Valstybės Taryba arba Kasacinis teismas priima sprendimą dėl prioritetinio konstitucingumo klausimo perdavimo Konstitucinei Tarybai. Klausimas perduodamas, jei tenkinamos 23-2 straipsnio 1 ir 2 punktuose numatytos sąlygos ir klausimas yra naujas ar svarbus.

23-5 straipsnis

Pareiškimas, kad įstatymo nuostata pažeidžiamos Konstitucijoje garantuojamos teisės ir laisvės, gali būti pateikiamas Valstybės Tarybos ar Kasacinio teismo nagrinėjamoje byloje, net jeigu jis pateikiamas pirmą kartą kasaciniame procese. Toks pareiškimas turi būti pateiktas atskiru dokumentu, nurodant motyvus, antraip jis yra nepriimtinas. Teismas negali jo nagrinėti savo iniciatyva.

Bet kuriuo atveju gavę pareiškimą, kuriame ginčijama įstatymo nuostatos atitiktis Konstitucijoje garantuojamoms teisėms ir laisvėms bei Prancūzijos tarptautiniams įsipareigojimams, Valstybės Taryba ar Kasacinis teismas turi pirmumo tvarka spręsti dėl konstitucingumo klausimo perdavimo Konstitucinei Tarybai.

Valstybės Taryba ar Kasacinis teismas turi priimti sprendimą per tris mėnesius nuo pareiškimo gavimo. Prioritetinis konstitucingumo klausimas perduodamas Konstitucinei Tarybai, jei tenkinamos 23-2 straipsnio 1 ir 2 punktuose numatytos sąlygos bei klausimas yra naujas ar svarbus.

Perdavę klausimą Konstitucinei Tarybai, Valstybės Taryba ar Kasacinis teismas sustabdo bylos nagrinėjimą, kol bus priimtas Konstitucinės Tarybos sprendimas. Tačiau bylos nagrinėjimas nestabdomas, kai dėl iškeltos bylos apribojama asmens laisvė ir įstatyme numatyta, kad Kasacinis teismas turi priimti sprendimą per konkretų terminą. Jei Valstybės Taryba ar Kasacinis teismas turi priimti sprendimą skubos tvarka, bylos nagrinėjimo galima nestabdyti.

<...>

23-7 straipsnis

Motyvuotas Valstybės Tarybos ar Kasacinio teismo sprendimas kreiptis į Konstitucinę Tarybą pastarajai perduodamas kartu su šalių pareiškimais ir reikalavimais. Konstitucinė Taryba gauna Valstybės Tarybos ar Kasacinio teismo sprendimo neperduoti jai prioritetinio konstitucingumo klausimo kopiją. Jei Valstybės Taryba ar Kasacinis teismas nepriima sprendimo 23-4 ir 23-5 straipsniuose numatytais terminais, klausimas perduodamas Konstitucinei Tarybai.

<...>

3 skirsnis

Procesui Konstitucinėje Taryboje taikomos nuostatos

<...>

23-10 straipsnis

Konstitucinė Taryba priima sprendimą per tris mėnesius nuo kreipimosi į ją. Šalims suteikiama galimybė pateikti savo pastabas laikantis rungimosi principo. Byla nagrinėjama viešai, išskyrus Konstitucinės Tarybos darbo reglamente apibrėžtas išimtis.

<...>“

Baudžiamojo proceso kodeksas

- 15 Faktinių bylos aplinkybių metų galiojusioje Baudžiamojo proceso kodekso 78-2 straipsnio redakcijoje nustatyta:

„Kriminalinės policijos pareigūnai ir vykdančys jų nurodymus bei jų prižiūrimi policijos tarnautojai ir jaunesnieji tarnautojai, nurodyti 20 ir 21-1 straipsniuose, gali pareikalauti bet kokiomis priemonėmis įrodyti savo tapatybę bet kokio asmens, dėl kurio kyla pagrįstų įtarimų, jog jis:

- padarė ar kėsinosi padaryti teisės pažeidimą,
- rengiasi padaryti nusikaltimą ar baudžiamąjį nusižengimą,
- gali suteikti nusikaltimo ar baudžiamojo nusižengimo tyrimui naudingos informacijos,
- yra teismo ieškomas.

Raštišku Respublikos prokuroro pavedimu paieškos ir baudžiamojo persekiojimo už jo nurodytus pažeidimus tikslais tokia pačia tvarka bet kurio asmens tapatybė taip pat gali būti tikrinama šio pareigūno nurodytose vietose ir jo nurodytu laikotarpiu. Aplinkybė, kad patikrinus tapatybę paaiškėjo kitų pažeidimų nei nurodytieji Respublikos prokuroro pavedime, nėra dėl tų kitų pažeidimų pradėtų procedūrų negaliojimo pagrindas.

Pirmoje pastraipoje nurodyta tvarka bet kurio asmens, nepaisant jo elgesio, tapatybė gali būti tikrinama siekiant užkirsti kelią viešosios tvarkos pažeidimams, būtent kėsinimuisi į asmenų ir turto saugumą.

Prancūzijos ir 1990 m. birželio 19 d. Šengene pasirašytos konvencijos šalimis esančių valstybių sausumos pasienyje ir 20 km Prancūzijos pasienio ruože, taip pat visuomeninei prieinamose uostų, oro uostų ir geležinkelio ar autobusų stočių zonose, atvirose tarptautiniams susisiekimams ir nurodytose dekretu, bet kurio asmens tapatybė taip pat gali būti tikrinama laikantis pirmoje pastraipoje nustatytos tvarkos, siekiant patikrinti įstatyme įtvirtintų pareigų turėti, nešiotis ir pateikti dokumentus laikymąsi. Kai tokia kontrolė vykdoma tarptautinio susisiekimo traukinyje, ji gali būti vykdoma maršruto atkarpoje tarp sienos ir pirmos stotelės už 20 km pasienio ruožo. Tačiau ypatingais maršrutais vykstančiuose tarptautinio susisiekimo traukiniuose kontrolė taip pat gali būti vykdoma tarp šios stotelės ir kitos artimiausioje 50 km atkarpoje esančios stotelės. Atitinkami maršrutai ir stotelės nurodomi ministro dekretu. Jei greitkelio atkarpa prasideda šios dalies pirmame sakinyje minėtoje zonoje, o pirmasis kelio rinkliavos punktas yra už 20 km ruožo ribų, kontrolė gali būti vykdoma iki šio pirmojo rinkliavos punkto esančiose stovėjimo aikštelėse, rinkliavos rinkimo punkte ir gretimose stovėjimo aikštelėse. Rinkliavų rinkimo punktai, kuriems taikoma ši nuostata, nurodomi dekretu. Aplinkybė, kad patikrinus tapatybę paaiškėjo kitų pažeidimų nei nurodytų pareigų nevykdymas, nėra dėl tų kitų pažeidimų pradėtų procedūrų negaliojimo pagrindas.

<...>“

Pagrindinės bylos ir prejudiciniai klausimai

- 16 Prancūzijoje neteisėtai esantys Alžyro piliečiai A. Melki ir S. Abdeli, remiantis Baudžiamojo proceso kodekso 78-2 straipsnio ketvirta pastraipa, buvo policijos patikrinti Prancūzijos ir Belgijos sausumos pasienio 20 km ruože. 2010 m. kovo 23 d. dėl kiekvieno iš jų prefektas priėmė įsakymą išsiųsti ir sprendimą suimti.
- 17 Laikino sulaikymo klausimus sprendžiančiam teisėjui, į kurį prefektas kreipėsi su prašymu pratęsti suėmimo terminą, A. Melki ir S. Abdeli pateikė pareiškimus, kuriuose ginčijo jų sulaikymo teisėtumą ir iškėlė klausimą dėl Baudžiamojo proceso kodekso 78-2 straipsnio ketvirtos pastraipos prieštaravimo Konstitucijai, teigdami, kad šia nuostata pažeidžiamos Konstitucijoje garantuojamos teisės ir laisvės.
- 18 Dviem 2010 m. kovo 25 d. nutartimis laikino sulaikymo klausimus sprendžiantis teisėjas, pirma, pateikė Kasaciniam teismui klausimą, ar Baudžiamojo proceso kodekso 78-2 straipsnio ketvirta pastraipa pažeidžiamos Konstitucijoje garantuojamos teisės ir laisvės, ir, antra, pratęsė A. Melki ir S. Abdeli suėmimą 15 parų.
- 19 Anot prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo, A. Melki ir S. Abdeli teigia, kad Baudžiamojo proceso kodekso 78-2 straipsnio ketvirta pastraipa prieštarauja Konstitucijai, nes, atsižvelgiant į Konstitucijos 88-1 straipsnį, iš Lisabonos sutarties kylantys Prancūzijos Respublikos įsipareigojimai turi konstitucinę galią, o minėta Baudžiamojo proceso kodekso nuostata, kuria leidžiami patikrinimai Prancūzijos ir kitų valstybių narių pasienyje, prieštarauja asmenų laisvo judėjimo principui,

įtvirtintam SESV 67 straipsnio 2 dalyje, kuriame numatyta, jog Europos Sąjunga užtikrina, kad nebus asmenų kontrolės jiems kertant vidaus sienas.

- 20 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pirmiausia mano, kad vienu metu kyla klausimas dėl Baudžiamojo proceso kodekso 78-2 straipsnio ketvirtos pastraipos atitikties Sąjungos teisei ir Konstitucijai.
- 21 Antra, iš Nutarimo Nr. 58-1067 23-2 ir 23-5 straipsnių bei Konstitucijos 62 straipsnio Kasacinis teismas daro išvadą, kad Organiniu įstatymu Nr. 2009-1523, kuriuo Nutarimas Nr. 58-1067 buvo papildytas minėtais straipsniais, iš bylų iš esmės nagrinėjančių teismų, o kartu ir iš jo paties atimta galimybė pateikti prejudicinį klausimą Europos Sąjungos Teisingumo Teismui, jei Konstitucinei Tarybai yra perduotas prioritetas konstitucingumo klausimas.
- 22 Manydamas, kad jo sprendimas dėl prioritetingo konstitucingumo klausimo perdavimo Konstitucinei Tarybai priklausys nuo Sąjungos teisės išaiškinimo, Kasacinis teismas nusprendė sustabdyti abiejų bylų nagrinėjimą ir kiekvienoje iš jų pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar [SESV] 267 straipsniu draudžiamos tokios teisės nuostatos, kaip antai 1958 m. lapkričio 7 d. Nutarimo Nr. 58-1067 23-2 straipsnio antra pastraipa ir

23-5 straipsnio antra pastraipa, įtvirtintos 2009 m. gruodžio 10 d. Organiniu įstatymu Nr. 2009-1523, nes jomis teismai įpareigojami pirmiausia nuspręsti dėl jiems pateikto konstitucingumo klausimo perdavimo Konstitucinei Tarybai, jei klausimas dėl vidaus teisės akto neatitikties Konstitucijai kyla dėl šio akto prieštaravimo Sąjungos teisei?

2. Ar [SESV] 67 straipsniu draudžiamos tokios teisės nuostatos, kaip antai Baudžiamojo proceso kodekso 78-2 straipsnio ketvirta pastraipa, kurioje numatyta, kad „Prancūzijos ir 1990 m. birželio 19 d. Šengene pasirašytos konvencijos šalimis esančių valstybių sausumos pasienyje ir 20 km Prancūzijos pasienio ruože, taip pat visuomenei prieinamose uostų, oro uostų ir geležinkelio ar autobusų stočių zonose, atvirose tarptautiniams susisiekimams ir nurodytose dekretu, bet kurio asmens tapatybė taip pat gali būti tikrinama laikantis pirmoje pastraipoje nustatytos tvarkos, siekiant patikrinti įstatymu įtvirtintų pareigų turėti, nešioti ir pateikti dokumentus laikymąsi. Kai tokia kontrolė vykdoma tarptautinio susisiekimo traukinyje, ji gali būti vykdoma maršruto atkarpoje tarp sienos ir pirmos stotelės už 20 km pasienio ruožo. Tačiau ypatingais maršrutais vykstančiuose tarptautinio susisiekimo traukiniuose kontrolė taip pat gali būti vykdoma tarp šios stotelės ir kitos artimiausios 50 km atkarpoje esančios stotelės. Atitinkami maršrutai ir stotelės nurodomi ministro dekretu. Jei greitkelio atkarpa prasideda šios dalies pirmame sakinyje minėtoje zonoje, o pirmasis kelio rinkliavos punktas yra už 20 km ruožo ribų, kontrolė gali būti vykdoma iki šio pirmojo rinkliavos punkto esančiose stovėjimo aikštelėse, rinkliavos rinkimo punkte ir gretimose stovėjimo aikštelėse. Rinkliavų rinkimo punktai, kuriems taikoma ši nuostata, nurodomi dekretu“?

23 2010 m. balandžio 20 d. Teisingumo Teismo pirmininko nutartimi bylos C-188/10 ir C-189/10 buvo sujungtos, kad būtų bendrai vykdoma rašytinė ir žodinė proceso dalys bei priimtas bendras sprendimas.

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl priimtinumų

- ²⁴ Prancūzijos vyriausybė teigia, kad prašymai priimti prejudicinį sprendimą yra nepriimtini.
- ²⁵ Dėl pirmojo klausimo Prancūzijos vyriausybė mano, kad jis visiškai hipotetinis. Jos manymu, šis klausimas paremtas prielaida, kad nagrinėdama įstatymo atitikties Konstitucijai klausimą Konstitucinė Taryba gali būti priversta nagrinėti šio įstatymo atitiktį Sąjungos teisei. Tačiau pagal Konstitucinės Tarybos praktiką įstatymo atitikties Sąjungos teisei nagrinėjimas priklauso ne jos kompetencijai vykdant įstatymų konstitucingumo kontrolę, o administracinių ir bendros kompetencijos teismų kompetencijai. Iš to matyti, kad pagal nacionalinę teisę Valstybės Taryba ir Kasacinis teismas neprivalo perduoti Konstitucinei Tarybai klausimų dėl nacionalinės teisės nuostatų atitikties Sąjungos teisei, nes šie klausimai nesusiję su konstitucingumo kontrole.
- ²⁶ Dėl antrojo klausimo Prancūzijos vyriausybė teigia, kad atsakyti į jį nėra prasmės. Nuo 2010 m. balandžio 9 d. A. Melki ir S. Abdeli nebebuvo taikomos jokios laisvės apribojimo priemonės ir nuo šios datos abi laikino sulaikymo klausimus sprendžiančio teisėjo nutartys neteko galios. Klausimas dėl Baudžiamojo proceso kodekso 78-2 straipsnio ketvirtos pastraipos atitikties SESV 67 straipsniui taip pat neturi jokios reikšmės vienintelei Kasacinio teismo dar nagrinėjamai bylai, nes, kaip Konstitucinė

Taryba priminė savo 2010 m. gegužės 12 d. Sprendime Nr. 2010-605 DC, ji mano neturinti kompetencijos nagrinėti įstatymo atitikties Sąjungos teisei, kai jai pateiktas šio įstatymo konstitucingumo kontrolės klausimas.

- 27 Šiuo klausimu pakanka priminti, kad pagal nusistovėjusią Teisingumo Teismo praktiką nacionalinio teismo pateiktiems klausimams dėl Sąjungos teisės aiškinimo, atsižvelgiant į jo paties nurodytas faktines aplinkybes ir teisinius pagrindus, kurių tikslumo Teisingumo Teismas neprivalo tikrinti, taikoma reikšmingumo prezumpcija. Nacionalinio teismo pateiktą prašymą priimti prejudicinį sprendimą Teisingumo Teismas gali atmesti, tik jei yra akivaizdu, jog prašymas išaiškinti Sąjungos teisę visiškai nesusijęs su pagrindinės bylos faktais ar dalyku, kai problema hipotetinė arba kai Teisingumo Teismui nežinomos faktinės aplinkybės ar teisiniai pagrindai, būtini, kad jis galėtų naudingai atsakyti į jam pateiktus klausimus (žr., be kita ko, 2008 m. gruodžio 22 d. Sprendimo *Regie Networks*, C-333/07, Rink. p. I-10807, 46 punktą; 2009 m. rugsėjo 8 d. Sprendimo *Budejovický Budvar*, C-478/07, Rink. p. I-7721, 63 punktą ir 2010 m. gegužės 20 d. Sprendimo *Zanotti*, C-56/09, Rink. p. I-4517, 15 punktą).
- 28 Nagrinėjamoje byloje pateikti klausimai susiję su SESV 67 ir SESV 267 straipsnių išaiškinimu. Iš prašymų priimti prejudicinį sprendimą motyvų nematyti, kad laikino sulaikymo klausimus sprendžiančio teisėjo dėl A. Melki ir S. Abdeli priimtose nutartys neteko galios. Be to, akivaizdžiai nematyti, kad Kasacinio teismo pateiktas prioritetinio konstitucingumo klausimo mechanizmo aiškinimas visiškai neįmanomas, atsižvelgiant į nacionalinių nuostatų formuluotes.
- 29 Todėl Prancūzijos vyriausybės prieštaravimai nepaneigia prezumpcijos, kad kiekvienoje byloje pateiktas prašymas priimti prejudicinį sprendimą yra reikšmingas.
- 30 Tokiomis aplinkybėmis šioje byloje pateiktą prašymą priimti prejudicinį sprendimą reikia pripažinti priimtiniu.

Dėl pirmojo klausimo

- 31 Šiuo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia, ar SESV 267 straipsniu draudžiamos valstybės narės teisės nuostatos, kuriomis įtvirtinama nacionalinių įstatymų konstitucingumo kontrolės *ad hoc* procedūra, įpareigojant minėtos valstybės narės teismus pirmiausia nuspręsti dėl vidaus teisės nuostatos atitikties Konstitucijai klausimo perdavimo už įstatymų konstitucingumo kontrolės vykdymą atsakingam nacionaliniam teismui, kai kartu kyla šios nuostatos prieštaravimo Sąjungos teisei klausimas.

Teisingumo Teismui pateiktos pastabos

- 32 A. Melki ir S. Abdeli mano, kad pagrindinėje byloje nagrinėjamos nacionalinės teisės nuostatos atitinka Sąjungos teisę su sąlyga, kad Konstitucinė Taryba nagrinės Sąjungos teisę ir kilus abejonių dėl jos aiškinimo pateiks Teisingumo Teismui prejudicinį klausimą, prašydama nagrinėti jos prašymą pagreitinta tvarka, taikant Teisingumo Teismo procedūros reglamento 104a straipsnį.
- 33 Prancūzijos vyriausybė mano, kad Sąjungos teisei neprieštaruja pagrindinėje byloje nagrinėjamos teisės nuostatos, nes jomis nekeičiamas ir nekvestionuojamas nacionalinio teismo vaidmuo ir kompetencija taikant Sąjungos teisę. Grįsdama šį argumentą vyriausybė iš esmės remiasi tuo pačiu minėtų teisės nuostatų aiškinimu, kurį po Kasacinio teismo prašymų priimti prejudicinį sprendimą perdavimo Teisingumo Teismui pateikė tiek Konstitucinė Taryba savo 2010 m. gegužės 12 d. Sprendime Nr. 2010-605 DC, tiek Valstybės Taryba savo 2010 m. gegužės 14 d. Sprendime Nr. 312305.

- 34 Remiantis šiuo aiškinimu, prioritetinio konstitucingumo klausimo tikslas negali būti įstatymo atitikties Sąjungos teisei klausimo pateikimas Konstitucinei Tarybai. Ne ji, o administraciniai ir bendrieji teismai turi kompetenciją nagrinėti įstatymo atitiktį Sąjungos teisei, remdamiesi savo vertinimu taikyti Sąjungos teisę ir pateikti prejudicinius klausimus Teisingumo Teismui tiek kartu, tiek po prioritetinio konstitucingumo klausimo perdavimo.
- 35 Šiuo klausimu Prancūzijos vyriausybė, be kita ko, teigia, kad, remiantis pagrindinėje byloje nagrinėjamomis teisės nuostatomis, nacionalinis teismas gali arba tam tikromis sąlygomis priimti sprendimą dėl bylos esmės, nelaukdamas Kasacinio teismo, Valstybės Tarybos ar Konstitucinės Tarybos sprendimo dėl prioritetinio konstitucingumo klausimo, arba imtis laikinųjų ar apsaugos priemonių, būtinų siekiant nedelsiant užtikrinti iš Sąjungos teisės kylančias bylos šalių teises.
- 36 Prancūzijos ir Belgijos vyriausybės teigia, kad prioritetinio konstitucingumo klausimo procesiniu mechanizmu siekiama garantuoti bylos šalims, kad jų prašymas ištirti nacionalinės nuostatos konstitucingumą tikrai bus išnagrinėtas ir kreiptis į Konstitucinę Tarybą nebus galima atsisakyti motyvuojant ginčijamos nuostatos prieštaravimu Sąjungos teisei. Be to, kreipimosi į Konstitucinę Tarybą privalumas yra tas, kad ji gali panaikinti Konstitucijai prieštaraujantį įstatymą ir šis panaikinimas turės poveikį *erga omnes*. Atvirkščiai, administracinio ar bendros kompetencijos teismo sprendimas, kuriuo konstatuojamas nacionalinės teisės nuostatos nesuderinamumas su Sąjungos teise, turės poveikį tik šio teismo nagrinėjamoje konkrečioje byloje.
- 37 Čekijos vyriausybė siūlo atsakyti, jog iš Sąjungos teisės viršenybės išplaukia, kad nacionalinis teismas privalo užtikrinti visišką Sąjungos teisės veiksmingumą, įvertindamas nacionalinės teisės atitiktį Sąjungos teisei ir netaikydamas jai prieštaraujančių nacionalinės teisės nuostatų, neprivalėdamas pirma kreiptis į nacionalinę konstitucinę ar kitokį teismą. Anot Vokietijos vyriausybės, įgyvendinti SESV 267 straipsniu bet

kuriam teismui suteiktą teisę kreiptis į Teisingumo Teismą dėl prejudicinio sprendimo neturi būti kliudoma, nacionalinės teisės nuostata paverčiant kreipimąsi į Teisingumo Teismą dėl Sąjungos teisės išaiškinimo priklausomu nuo kito nacionalinio teismo sprendimo. Lenkijos vyriausybė mano, kad SESV 267 straipsniu nedraudžiamos tokios nacionalinės teisės nuostatos, kokios apibūdintos pirmajame pateiktame klausime, nes jose numatyta procedūra iš esmės nepažeidžiamos iš minėto straipsnio kylančios nacionalinių teismų teisės ir pareigos.

38 Komisija mano, kad Sąjungos teisė ir, kalbant konkrečiai, šios teisės viršenybės principas bei SESV 267 straipsnis, draustų prašymuose priimti prejudicinį sprendimą aprašytas nacionalinės teisės nuostatas, jei bet koks įstatymo nuostatos atitiktis Sąjungos teisei ginčijimas leistų bylos šaliai pasiremti šios nuostatos prieštaravimu Konstitucijai. Tokiu atveju bylą iš esmės nagrinėjančio teismo pareiga užtikrinti Sąjungos teisės laikymąsi numanoma, bet neišvengiamai, būtų perkelta Konstitucinei Tarybai. Dėl šios priežasties prioritetinio konstitucingumo klausimo mechanizmas lemtų padėtį, kurią Teisingumo Teismas pripažino prieštaraujančia Sąjungos teisei 1978 m. kovo 9 d. Sprendime *Simmmenthal* (106/77, Rink. p. 629). Aplinkybė, kad pats konstitucinis teismas galėtų pateikti Teisingumo Teismui prejudicinius klausimus, neištaisytų šios padėties.

39 Atvirkščiai, jei užginčijus įstatymo nuostatos atitiktį Sąjungos teisei bylos šalis negalės *ipso facto* ginčyti tos pačios nuostatos atitikties Konstitucijai ir bylą iš esmės nagrinėjantis teismas išsaugos kompetenciją taikyti Sąjungos teisę, pastarajai neprieštaraus pirmajame pateiktame klausime nurodytos nacionalinės teisės nuostatos, jei bus tenkinami keli kriterijai. Anot Komisijos, nacionalinis teismas turi turėti laisvę kartu kreiptis į Teisingumo Teismą su bet kuriuo, jo nuomone, būtinu prejudiciniu klausimu ir imtis bet kurių būtinų priemonių užtikrinti pagal Sąjungos teisę asmenims suteikiamų teisių laikiną teisminę apsaugą. Taip pat būtina, pirma, kad dėl konstitucingumo kontrolės *ad hoc* procedūros bylos nagrinėjimas iš esmės nebūtų stabdomas per ilgai, ir, antra, kad šios *ad hoc* procedūros pabaigoje ir, nepaisant jos rezultato,

nacionalinis teismas išsaugotų visišką laisvę vertinti nacionalinio įstatymo nuostatos atitiktį Sąjungos teisei, netaikyti jos, nusprendęs, jog ji prieštarauja Sąjungos teisei, ir pateikti Teisingumo Teismui prejudicinius klausimus, pripažinęs tokią būtinybę.

Teisingumo Teismo atsakymas

- ⁴⁰ Pagal SESV 267 straipsnį Teisingumo Teismui suteikiama jurisdikcija priimti prejudicinį sprendimą tiek dėl Sutarčių ir Sąjungos institucijų, įstaigų ar organų priimtų aktų išaiškinimo, tiek dėl šių aktų galiojimo. Šio straipsnio antroje pastraipoje nustatyta, kad valstybės narės teismas gali pateikti Teisingumo Teismui tokius klausimus, jeigu mano, kad atsakymas į juos būtinas sprendimui jo nagrinėjamoje byloje priimti, o trečioje pastraipoje – kad jis privalo tai daryti, jeigu jo sprendimai pagal nacionalinę teisę negali būti toliau skundžiami teismine tvarka.
- ⁴¹ Iš to išplaukia, kad nors tam tikromis aplinkybėmis gali būti naudinga prieš kreipiantis į Teisingumo Teismą išspręsti visiškai vidaus teisės problemas (žr. 1981 m. kovo 10 d. Sprendimo *Irish Creamery Milk Suppliers Association ir kt.*, 36/80 ir 71/80, Rink. p. 735, 6 punktą), nacionaliniai teismai turi didžiausią diskreciją kreiptis į Teisingumo Teismą, kai nusprendžia, kad jų nagrinėjama byla kelia klausimų dėl Sąjungos teisės nuostatų aiškinimo ar galiojimo, o dėl to jie turi priimti sprendimą (žr., be kita ko, 1974 m. sausio 16 d. Sprendimo *Rheinmühlen-Düsseldorf*, 166/73, Rink. p. 33, 3 punktą; 1991 m. birželio 27 d. Sprendimo *Mecanarte*, C-348/89, Rink. p. I-3277, 44 punktą ir 2008 m. gruodžio 16 d. Sprendimo *Cartesio*, C-210/06, Rink. p. I-9641, 88 punktą).
- ⁴² Teisingumo Teismas remdamasis tuo padarė išvadą, kad vien dėl vidaus teisės taisyklės, kuria teismai, jeigu jų sprendimas nėra galutinis, įpareigojami laikytis aukštesnio teismo atlikto teisės klausimų vertinimo, iš šių teismų negalima atimti

SESV 267 straipsnyje numatytos galimybės kreiptis į Teisingumo Teismą su klausimais dėl Sąjungos teisės aiškinimo (šiuo klausimu žr. minėtų sprendimų *Rheinmühlen-Düsseldorf* 4 ir 5 punktus bei *Cartesio* 94 punktą). Teismas, kurio sprendimas nėra galutinis, turi turėti galimybę užduoti Teisingumo Teismui jam rūpimus klausimus, jei mano, jog dėl aukštesnio teismo atlikto teisės klausimų vertinimo jis turi priimti Sąjungos teisės neatitinkantį sprendimą (2010 m. kovo 9 d. Sprendimo *ERG ir kt.* C-378/08, Rink. p. I-1919, 32 punktas).

- 43 Antra, Teisingumo Teismas jau buvo nusprendęs, kad nacionalinis teismas, neperžengdamas savo kompetencijos ribų įpareigotas taikyti Sąjungos teisės nuostatas, privalo užtikrinti visišką šių nuostatų veikimą, jei būtina, savo iniciatyva atsisakydamas taikyti bet kokią, net vėlesnę, joms prieštaraujančią nacionalinės teisės nuostatą, ir šis teismas neprivalo prašyti arba laukti, kol ši nuostata bus panaikinta teisėkūros arba kitokiomis konstitucinėmis priemonėmis (žr., be kita ko, minėto Sprendimo *Simmenthal* 21 ir 24 punktus; 2003 m. kovo 20 d. Sprendimo *Kutz-Bauer*, C-187/00, Rink. p. I-2741, 73 punktą; 2005 m. gegužės 3 d. Sprendimo *Berlusconi ir kt.*, C-387/02, C-391/02 ir C-403/02, Rink. p. I-3565, 72 punktą bei 2009 m. lapkričio 19 d. Sprendimo *Filipiak*, C-314/08, Rink. p. I-11049, 81 punktą).

- 44 Iš tikrųjų pačiai Sąjungos teisės prigimčiai būdingiems reikalavimams prieštarautų bet kuri nacionalinės teisės nuostata arba teisėkūros, administracinė ar teisminė praktika, dėl kurios Sąjungos teisės veiksmingumas sumažėtų atsisakius suteikti įgaliojimus šią teisę kompetentingam taikyti teisėjui tokio taikymo metu imtis visų būtinų priemonių netaikyti nacionalinių įstatymų nuostatų, galinčių kliudyti visiškam Sąjungos teisės normų veiksmingumui (žr. minėto Sprendimo *Simmenthal* 22 punktą ir 1990 m. birželio 19 d. Sprendimo *Factortame ir kt.*, C-213/89, Rink. p. I-2433, 20 punktą). Tokia padėtis susiklostytų, jei kilus Sąjungos teisės nuostatos ir nacionalinio įstatymo prieštaravimui spręsti šią koliziją būtų kompetentingas ne Sąjungos teisės taikymą turintis užtikrinti teismas, o kita įstaiga, turinti savo atskirą diskreciją, net jei iš to kilusi kliūtis visiškam šios teisės veiksmingumui būtų tik laikina (šiuo klausimu žr. minėto Sprendimo *Simmenthal* 23 punktą).

45 Galiausiai Teisingumo Teismas yra nusprendęs, kad jei su Sąjungos teise susijusią bylą nagrinėjantis nacionalinis teismas mano, jog nacionalinė nuostata ne tik prieštarauja Sąjungos teisei, bet ir yra antikonstitucinė, iš jo neatimama SESV 267 straipsnyje numatyta teisė ir jis neatleidžiamas nuo šiame straipsnyje įtvirtintos pareigos pateikti Teisingumo Teismui klausimus dėl Sąjungos teisės aiškinimo ar galiojimo dėl to, kad konstatavus vidaus teisės nuostatos prieštaravimą Konstitucijai privalu kreiptis į konstitucinį teismą. Iš tikrųjų Sąjungos teisės veiksmingumui kultų grėsmė, jei dėl privalomo kreipimosi į konstitucinį teismą su Sąjungos teise susijusią bylą nagrinėjantis nacionalinis teismas negalėtų pasinaudoti SESV 267 straipsniu jam suteikta galimybe pateikti Teisingumo Teismui klausimus dėl Sąjungos teisės aiškinimo ar galiojimo, kad galėtų nuspręsti, ar nacionalinė nuostata suderinama su ja (žr. minėto Sprendimo *Mecanarte* 39, 45 ir 46 punktus).

46 Kalbant apie iš minėtos Teisingumo Teismo praktikos darytiną išvadą dėl pirmajame pateiktame klausime nurodytų nacionalinės teisės nuostatų, pažymėtina, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas vadovaujasi prielaida, jog pagal šias nuostatas vertindama konstitucingumo klausimą, pagrįstą nagrinėjamo įstatymo prieštaravimu Sąjungos teisei, Konstitucinė Taryba taip pat vertina šio įstatymo atitiktį Sąjungos teisei. Tokiu atveju konstitucingumo klausimą perduodantis bylą iš esmės nagrinėjantis teismas iki tokio perdavimo negali nei nuspręsti dėl nagrinėjamo įstatymo atitikties Sąjungos teisei, nei pateikti Teisingumo Teismui su šiuo įstatymu susijusio prejudicinio klausimo. Be to, Konstitucinei Tarybai nusprendus, kad nagrinėjamas įstatymas atitinka Sąjungos teisę, minėtas bylą iš esmės nagrinėjantis teismas po šio visiems teismams privalomo Konstitucinės Tarybos sprendimo taip pat negalėtų kreiptis į Teisingumo Teismą su prejudiciniu klausimu. Tas pats atsitiktų, jei argumentas dėl įstatymo nuostatos prieštaravimo Konstitucijai būtų pateiktas nagrinėjant bylą Valstybės Taryboje ar Kasaciniame teisme.

47 Pagal šį aiškinimą dėl pagrindinėje byloje nagrinėjamų teisės aktų tiek prieš konstitucingumo klausimo perdavimą, tiek po galimo Konstitucinės Tarybos sprendimo dėl šio klausimo administraciniais ir bendros kompetencijos nacionaliniams teismams

būtų kliudoma įgyvendinti SESV 267 straipsnyje numatytą jų teisę ar įvykdyti pareigą pateikti Teisingumo Teismui prejudicinius klausimus. Reikia konstatuoti, jog iš šio sprendimo 41–45 punktuose minėtoje Teisingumo Teismo praktikoje įtvirtintų principų išplaukia, kad SESV 267 straipsniu draudžiamos prašymuose priimti prejudicinį sprendimą apibūdintos nacionalinės teisės nuostatos.

- 48 Tačiau, kaip matyti iš šio sprendimo 33–36 punktų, Prancūzijos ir Belgijos vyriausybės pateikė kitokį pirmajame prejudiciniame klausime nurodytų Prancūzijos teisės nuostatų aiškinimą, remdamosi, be kita ko, 2010 m. gegužės 12 d. Konstitucinės Tarybos sprendimu Nr. 2010-605 DC ir 2010 m. gegužės 14 d. Valstybės Tarybos sprendimu Nr. 312305, priimtais po Kasacinio teismo prašymų priimti prejudicinį sprendimą perdavimo Teisingumo Teismui.
- 49 Šiuo klausimu primintina, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas savo nagrinėjamosiose bylose turi nustatyti, koks nacionalinės teisės aiškinimas yra teisingas.
- 50 Pagal nusistovėjusią Teisingumo Teismo praktiką vidaus įstatymą, kurį turi taikyti, nacionalinis teismas privalo aiškinti kuo labiau pagal Sąjungos teisės reikalavimus (2000 m. rugsėjo 26 d. Sprendimo *Engelbrecht*, C-262/97, Rink. p. I-7321, 39 punktas; 2009 m. spalio 27 d. Sprendimo *ČEZ*, C-115/08, Rink. p. I-10265, 138 punktas ir 2010 m. balandžio 13 d. Sprendimo *Wall*, C-91/08, Rink. p. I-2815, 70 punktas). Atsižvelgiant į minėtus Konstitucinės Tarybos ir Valstybės Tarybos sprendimus, negalima atmesti tokio nacionalinių nuostatų, kuriomis įtvirtintas pagrindinėje byloje nagrinėjamas konstitucingumo kontrolės mechanizmas, aiškinimo.

- 51 Nagrinėjant klausimą, ar prioritetinio konstitucingumo klausimo mechanizmą įmanoma aiškinti laikantis Sąjungos teisės reikalavimų, negalima kvestionuoti SESV 267 straipsniu įtvirtintos Teisingumo Teismo ir nacionalinių teismų bendradarbiavimo sistemos esminių bruožų, išplaukiančių iš šio sprendimo 41–45 punktuose minėtos Teisingumo Teismo praktikos.
- 52 Pagal nusistovėjusią Teisingumo Teismo praktiką, siekiant užtikrinti Sąjungos teisės viršenybę, minėtai bendradarbiavimo sistemai veikti būtina, kad nacionalinis teismas būtų laisvas pateikti Teisingumo Teismui bet kurį, jo nuomone, būtiną prejudicinį klausimą bet kuriuo, jo nuomone, tinkamu bylos nagrinėjimo momentu, net pasibaigus konstitucingumo kontrolės *ad hoc* procedūrai.
- 53 Jei nacionalinėje teisėje numatyta pareiga pradėti konstitucingumo kontrolės *ad hoc* procedūrą, kliudančią nacionaliniam teismui nedelsiant netaikyti, jo nuomone, Sąjungos teisei priešingą nacionalinės teisės nuostatą, SESV 267 straipsniu įtvirtintai sistemai veikti vis dėlto būtina, kad šis teismas būtų laisvas, pirma, imtis bet kurių būtinų priemonių užtikrinti Sąjungos teisės sistemoje asmenims suteiktų teisių laikiną teisminę apsaugą ir, antra, pasibaigus šiai *ad hoc* procedūrai netaikyti minėtos nacionalinės teisės nuostatos, jei nusprendžia, kad ji prieštarauja Sąjungos teisei.
- 54 Be to, pabrėžtina, kad nacionalinio įstatymo, kuriuo tik perkeliamos Sąjungos direktyvos privalomos nuostatos, konstitucingumo kontrolės *ad hoc* procedūros pirmumas negali turėti įtakos išimtinai Teisingumo Teismo kompetencijai paskelbti Sąjungos teisės aktą, būtent direktyvą, negaliojančią; šia kompetencija siekiama garantuoti teisinį saugumą, užtikrinant vienodą Sąjungos teisės taikymą (šiuo klausimu žr. 1987 m. spalio 22 d. Sprendimo *Foto-Frost*, 314/85, Rink. p. 4199, 15–20 punktus; 2006 m. sausio 10 d. Sprendimo *IATA ir ELFAA*, C-344/04, Rink. p. I-403, 27 punktą bei 2007 m. liepos 18 d. Sprendimo *Lucchini*, C-119/05, Rink. p. I-6199, 53 punktą).

55 Iš tikrųjų, jeigu dėl konstitucingumo kontrolės *ad hoc* pirmumo nacionalinis įstatymas, kuriuo tik perkeliama Sąjungos direktyvos privalomos nuostatos, bus panaikintas dėl jo prieštaravimo nacionalinei konstitucijai, Teisingumo Teismas praktiškai gali netekti galimybės bylą iš esmės nagrinėjančių atitinkamos valstybės narės teismų prašymu tais pačiais motyvais patikrinti minėtos direktyvos galiojimą atsižvelgiant į pirminės teisės reikalavimus, būtent į teises, pripažintas Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje, kuriai ESS 6 straipsniu suteikiama tokia pat teisinė galia kaip ir Sutartims.

56 Prieš pradėdant įstatymo, kuriuo tik perkeliama Sąjungos direktyvos privalomos nuostatos, konstitucingumo kontrolę *ad hoc* tais pačiais motyvais, keliančiais direktyvos galiojimo klausimą, nacionaliniai teismai, kurių sprendimai pagal vidaus teisę negali būti toliau skundžiami teismine tvarka, pagal SESV 267 straipsnio trečią pastraipą iš esmės privalo kreiptis į Teisingumo Teismą dėl šios direktyvos galiojimo ir vėliau padaryti atitinkamas išvadas iš Teisingumo Teismo priimto prejudicinio sprendimo, nebent konstitucingumo kontrolę *ad hoc* inicijuojantis teismas pats kreipiasi į Teisingumo Teismą su šiuo klausimu, remdamasis minėto straipsnio antra pastraipa. Iš tikrųjų, kalbant apie tokį nacionalinį įstatymą dėl perkėlimo, pasakytina, kad direktyvos galiojimo klausimas yra prioritetinis, atsižvelgiant į pareigą ją perkelti. Be to, nustatyti griežti bylos nagrinėjimo nacionaliniuose teismuose terminai negali tapti kliūtimi pateikti prejudicinį klausimą dėl nagrinėjamos direktyvos galiojimo.

57 Dėl šios priežasties į pirmąjį pateiktą klausimą reikia atsakyti, kad SESV 267 straipsniu draudžiamos valstybės narės teisės nuostatos, kuriomis įtvirtinama nacionalinių įstatymų konstitucingumo kontrolės *ad hoc* procedūra, jei dėl šiai procedūrai teikiamo pirmumo tiek prieš konstitucingumo klausimo perdavimą už įstatymų konstitucingumo kontrolę atsakingam nacionaliniam teismui, tiek po galimo šio teismo sprendimo šiuo klausimu jokie kiti nacionaliniai teismai negalėtų pasinaudoti teise ar įvykdyti pareigą pateikti Teisingumo Teismui prejudicinius klausimus. Atvirkščiai,

SESV 267 straipsniu nedraudžiamos tokios nacionalinės teisės nuostatos, jei kiti nacionaliniai teismai išsaugo laisvę:

- bet kuriuo, jų nuomone, tinkamu bylos nagrinėjimo momentu, net pasibaigus konstitucingumo kontrolės *ad hoc* procedūrai, pateikti Teisingumo Teismui bet kurį, jų nuomone, būtiną prejudicinį klausimą,
- imtis bet kokių būtinų priemonių užtikrinti Sąjungos teisės sistemoje asmenims suteiktų teisių laikiną teisminę apsaugą ir
- pasibaigus šiai *ad hoc* procedūrai netaikyti ginčytinos nacionalinės teisės nuostatos, jeigu jie nusprendžia, kad ši prieštarauja Sąjungos teisei.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi patikrinti, ar pagrindinėje byloje nagrinėjamas nacionalinės teisės nuostatas galima aiškinti laikantis šių Sąjungos teisės reikalavimų.

Dėl antrojo klausimo

⁵⁸ Savo antruoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia sužinoti, ar SESV 67 straipsniu draudžiamos nacionalinės teisės nuostatos, kuriomis policijos pareigūnams leidžiama valstybės narės ir KĮŠS šalimis esančių

valstybių sausumos pasienio 20 km ruože tikrinti bet kurio asmens tapatybę, siekiant patikrinti įstatyme įtvirtintų pareigų turėti, nešioti ir pateikti dokumentus laikymąsi.

Teisingumo Teismui pateiktos pastabos

- 59 A. Melki ir S. Abdeli nuomone, SESV 67 ir SESV 77 straipsniuose numatytas visiškas kontrolės prie vidaus sienų nebuvimas ir dėl šios priežasties Lisabonos sutartimi laisvam asmenų judėjimui suteikiamas absoliutus pobūdis, nepaisant suinteresuotųjų asmenų pilietybės. Dėl šios priežasties, jų manymu, šiai judėjimo laisvei prieštarauja apribojimas, numatytas Baudžiamojo proceso kodekso 78-2 straipsnio ketvirtoje pastraipoje, pagal kurią nacionalinės valdžios institucijoms leidžiama vykdyti sistemingą asmenų tapatybės kontrolę pasienio ruožuose. Be to, jie prašo pripažinti negaliojančiu Reglamento Nr. 562/2006 21 straipsnį, nes juo tariamai savaime pažeidžiamas absoliutus SESV 67 ir SESV 77 straipsniuose įtvirtintos judėjimo laisvės pobūdis.
- 60 Prancūzijos vyriausybė teigia, kad pagrindinėje byloje nagrinėjamos nacionalinės nuostatos pateisinamos būtinybe kovoti prieš didelį pavojų keliančius ypatingos rūšies nusikaltimus sienos perėjimo punktuose ir pasienio ruože. Anot jos, Baudžiamojo proceso kodekso 78-2 straipsnio ketvirtos pastraipos pagrindu atliekami asmenų tapatybės patikrinimai visiškai atitinka Reglamento Nr. 562/2006 21 straipsnio a punktą. Jais siekiama patikrinti asmens tapatybę, siekiant užkirsti kelią teisės ar viešosios tvarkos pažeidimams arba surasti pažeidimus padariusius asmenis. Šie patikrinimai taip pat grindžiami bendra informacija ir policijos tarnybų patirtimi, įrodžiusia ypatingą kontrolės šiose zonose naudą. Jie atliekami remiantis policijos turimais duomenimis iš ankstesnių kriminalinės policijos tyrimų arba informacija, gauta bendradarbiaujant įvairių valstybių narių policijos pajėgoms, pagal kurią nustatomos patikrinimų vietos ir laikas. Minėti patikrinimai nėra atliekami toje pačioje vietoje, nuolat ar sistemingai. Atvirkščiai, jie atliekami netikėtai.

- 61 Vokietijos, Graikijos, Nyderlandų ir Slovakijos vyriausybės taip pat siūlo neigiamai atsakyti į antrąją klausimą, pabrėždamos, kad net išgaliojus Lisabonos sutarčiai policija tebegali vykdyti nesistemingus patikrinimus pasienio ruožuose, laikydamasi Reglamento Nr. 562/2006 21 straipsnyje numatytų sąlygų. Šios vyriausybės teigia, be kita ko, kad asmenų tapatybės patikrinimai šiuose ruožuose, numatyti pagrindinėje byloje nagrinėjamos teisės nuostatose, savo tikslu, turiniu, vykdymo tvarka ir padariniais skiriasi nuo Reglamento Nr. 562/2006 20 straipsnyje numatyto patikrinimo kertant sieną. Minėti patikrinimai gali būti leidžiami remiantis šio reglamento 21 straipsnio a arba c punktų nuostatomis.
- 62 Atvirkščiai, Čekijos vyriausybė ir Komisija mano, kad Reglamento Nr. 562/2006 20 ir 21 straipsniais draudžiamos tokios nacionalinės teisės nuostatos, kokios nagrinėjamos pagrindinėje byloje. Anot jų, šiose teisės nuostatose numatyti patikrinimai yra užmaskuoti patikrinimai kertant sieną, kurių negalima pagrįsti Reglamento Nr. 562/2006 21 straipsniu, nes jie leidžiami tik pasienio ruožuose ir vienintelė jų taikoma sąlyga yra tikrinamo asmens buvimas viename šių ruožų.

Teisingumo Teismo atsakymas

- 63 Pirmiausia pažymėtina, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nepateikė prejudicinio klausimo dėl Reglamento Nr. 562/2006 nuostatos galiojimo. Kadangi nacionalinio teismo nagrinėjamos bylos šalims SESV 267 straipsnyje nenumatyta galimybė apskusti, Teisingumo Teismas neturėtų vertinti Sąjungos teisės galiojimo vien dėl to, kad šį klausimą jam pateikė viena šių šalių (2006 m. lapkričio 30 d. Sprendimo *Brünsteiner ir Autohaus Hilgert*, C-376/05 ir C-377/05, Rink. p. I-11383, 28 punktą).

- ⁶⁴ Dėl prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikuso teismo prašymo išaiškinti SESV 67 straipsnį, kurio 2 dalyje numatyta, jog Sąjunga užtikrina, kad nebus asmenų kontrolės jiems kertant vidaus sienas, pažymėtina, jog šis straipsnis įtrauktas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo V antraštinės dalis 1 skyrių „Bendrosios nuostatos“ ir iš paties šio straipsnio teksto matyti, kad jame įtvirtinta pareiga skirta būtent Sąjungai. Minėtame 1 skyriuje taip pat yra 72 straipsnis, kuriame pakartota EB 64 straipsnio 1 dalyje buvusi išlyga dėl valstybėms narėms tenkančios pareigos palaikyti viešąją tvarką ir užtikrinti vidaus saugumą vykdymo.
- ⁶⁵ Minėtos V antraštinės dalies 2 skyriuje yra specialių nuostatų dėl sienų kontrolės politikos, būtent SESV 77 straipsnis, pakeitęs EB 62 straipsnį. Pagal SESV 77 straipsnio 2 dalies e punktą Europos Parlamentas ir Taryba patvirtina priemonės, kuriomis užtikrinama, kad nebūtų jokios asmenų kontrolės jiems kertant vidaus sienas. Vadinasi, norint įvertinti, ar pagal Sąjungos teisę draudžiamos tokios nacionalinės teisės nuostatos, kokios įtvirtintos Baudžiamojo proceso kodekso 78-2 straipsnio ketvirtoje pastraipoje, reikia atsižvelgti į šiuo pagrindu priimtas nuostatas, būtent į Reglamento Nr. 562/2006 20 ir 21 straipsnius.
- ⁶⁶ Remdamasis EB 62 straipsniu, Bendrijos teisės aktų leidėjas įgyvendino kontrolės prie vidaus sienų panaikinimo principą priimdamas Reglamentą Nr. 562/2006, kuriuo, kaip numatyta jo 22 konstatuojamojoje dalyje, siekiama plėtoti Šengeno *acquis*. Šio reglamento III antraštinėje dalyje įtvirtintos vidaus sienų kirtimą reglamentuojančios Bendrijos taisyklės, nuo 2006 m. spalio 13 d. keičiančios KİŠS 2 straipsnį. Šio reglamento taikymui neturėjo įtakos Lisabonos sutarties įsigaliojimas. Prie jos pridėtame Protokole Nr. 19 aiškiai numatytas tolesnis Šengeno *acquis* taikymas.
- ⁶⁷ Reglamento Nr. 562/2006 20 straipsnyje nustatyta, kad vidaus sienas galima kirsti bet kurioje vietoje, ir jas kertantys asmenys, nepaisant pilietybės, netikrinami. Remiantis šio reglamento 2 straipsnio 10 punktu, „patikrinimai kertant sieną“ – tai sienos perėjimo punktuose atliekami patikrinimai, skirti užtikrinti, kad asmenims būtų leidžiama atvykti į valstybių narių teritoriją arba iš jos išvykti.

- ⁶⁸ Kalbant apie Baudžiamojo proceso kodekso 78-2 straipsnio ketvirtoje pastraipoje numatytus patikrinimus, reikia konstatuoti, kad jie atliekami ne „kertant sieną“, bet nacionalinėje teritorijoje ir nepriklauso nuo to, ar tikrinamas asmuo kirto sieną. Kalbant konkrečiau, jie atliekami ne sienos kirtimo momentu. Vadinasi, minėti patikrinimai yra ne Reglamento Nr. 562/2006 20 straipsniu draudžiami patikrinimai kertant sieną, o šio reglamento 21 straipsnyje numatyti patikrinimai valstybės narės teritorijoje.
- ⁶⁹ Reglamento Nr. 562/2006 21 straipsnio a punkte nustatyta, kad kontrolės kertant vidaus sienas panaikinimas neturi įtakos valstybių narių kompetentingų institucijų naudojimuisi policijos įgaliojimais pagal nacionalinę teisę, jei naudojimasis šiais įgaliojimais nėra lygiavertis patikrinimams kertant sieną, ir kad tai taip pat taikoma pasienio ruožuose. Iš to matyti, kad pagal 21 straipsnio a punktą patikrinimai valstybės narės teritorijoje draudžiami tik jeigu jie yra lygiaverčiai patikrinimams kertant sieną.
- ⁷⁰ Remiantis šios nuostatos antru sakiniu, visų pirma naudojimasis policijos įgaliojimais negali būti laikomas lygiaverčiu patikrinimams kertant sieną, kai policijos priemonės nėra skirtos sienų kontrolei, yra grindžiamos bendra policijos informacija ir patirti, susijusia su galimomis grėsmėmis visuomenės saugumui, ir jomis pirmiausia siekiama kovoti su tarpvalstybiniu nusikalstamumu, jos parengtos ir vykdomos aiškiai

skirtingai nuo sistemingų asmenų patikrinimų kertant išorės sienas ir galiausiai vykdomos kaip patikrinimai vietoje.

- 71 Dėl klausimo, ar pagal Baudžiamojo proceso kodekso 78-2 straipsnio ketvirtą pastraipą suteiktų kontrolės įgaliojimų vykdymas yra lygiavertis patikrinimams kertant sieną, pirmiausia konstatuotina, kad šioje nuostatoje numatytų patikrinimų tikslas skiriasi nuo Reglamento Nr. 562/2006 numatytos sienų kontrolės tikslo. Remiantis šio reglamento 2 straipsnio 9–11 punktais, šia kontrole siekiama, pirma, užtikrinti, kad asmenims būtų leidžiama atvykti į valstybės narės teritoriją arba iš jos išvykti, ir, antra, užkirsti kelią asmenims išvengti patikrinimų kertant sieną. Atvirkščiai, minėta nacionaline nuostata siekiama patikrinti įstatyme įtvirtintų pareigų turėti, nešiotis ir pateikti dokumentus laikymąsi. Pagal Reglamento Nr. 562/2006 21 straipsnio c punktą kontrolės kertant vidaus sienas panaikinimas neturi įtakos valstybės narės galimybei numatyti tokias pareigas savo vidaus teisėje.
- 72 Antra, vien aplinkybės, kad pagal pagrindinėje byloje nagrinėjamą nacionalinę nuostatą suteiktų įgaliojimų taikymo teritorija apribota pasienio ruožu, nepakanka konstatuoti naudojimosi šiais įgaliojimais lygiavertiškumą patikrinimams kertant sieną Reglamento Nr. 562/2006 21 straipsnio a punkto prasme, atsižvelgiant į 21 straipsnio turinį ir tikslą. Tačiau, kalbant apie patikrinimus tarptautinio susisiekimo traukiniuose ir mokamuose greitkeliuose, pagrindinėje byloje nagrinėjamoje nacionalinės teisės nuostatoje numatytos ypatingos jos teritorinio taikymo srities taisyklės, o šis požymis gali rodyti minėtą naudojimosi įgaliojimais lygiavertiškumą.
- 73 Be to, Baudžiamojo proceso kodekso 78-2 straipsnio ketvirtoje pastraipoje, kuria patikrinimai leidžiami neatsižvelgiant į suinteresuotojo asmens elgesį ir ypatingas aplinkybes, patvirtinančias viešosios tvarkos pažeidimo grėsmę, nenurodyti suteikiamų įgaliojimų patikslinimai ar apribojimai, susiję, be kita ko, su šiuo teisiniu pagrindu galimų vykdyti patikrinimų intensyvumu ir dažnumu, siekiant, kad kompetentingų

institucijų šių įgaliojimų praktinis vykdymas nelemtų patikrinimų, lygiaverčių patikrinimams kertant sieną, kaip numatyta Reglamento Nr. 562/2006 21 straipsnio a punkte.

- ⁷⁴ Kad nacionalinės teisės nuostatos, suteikiančios policijos institucijoms įgaliojimus tikrinti asmenų tapatybę, kurie, pirma, apribojami valstybės narės ir kitų valstybių narių pasienio ruožu bei, antra, nepriklauso nuo tikrinamo asmens elgesio ir ypatingų aplinkybių, patvirtinančių viešosios tvarkos pažeidimo grėsmę, atitiktų Reglamento Nr. 562/2006 20 straipsnį ir 21 straipsnio a punktą, aiškinamus atsižvelgiant į teisinio saugumo reikalavimus, jose būtinai turi būti numatytos šioms institucijoms suteikiamų įgaliojimų ribos, kad būtų suteiktos jų turimos diskrecijos gairės taikant minėtus įgaliojimus praktiškai. Šios ribos turi užtikrinti, kad praktinis naudojimasis įgaliojimais tikrinti asmenų tapatybę netaptų lygiaverčiu patikrinimams kertant sieną, kaip numatyta, be kita ko, Reglamento Nr. 562/2006 21 straipsnio a punkte.

- ⁷⁵ Šiomis aplinkybėmis į antrąją pateiktą klausimą reikia atsakyti, kad SESV 67 straipsnio 2 dalimi bei Reglamento Nr. 562/2006 20 ir 21 straipsniais draudžiamos nacionalinės teisės nuostatos, kuriomis atitinkamos valstybės narės policijos pareigūnams suteikiami įgaliojimai tik šios valstybės narės ir KĮŠS šalimis esančių valstybių sausumos pasienio 20 km ruože tikrinti bet kurio asmens tapatybę, neatsižvelgiant į jo elgesį ir ypatingas aplinkybes, patvirtinančias viešosios tvarkos pažeidimo grėsmę, siekiant patikrinti įstatyme įtvirtintų pareigų turėti, nešioti ir pateikti dokumentus laikymąsi, nenumatant būtinų šių įgaliojimų ribų, užtikrinančių, kad praktinis naudojimasis šiais įgaliojimais netaptų lygiaverčiu patikrinimams kertant sieną.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- ⁷⁶ Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (didžioji kolegija) nusprendžia:

1. SESV 267 straipsniu draudžiamos valstybės narės teisės nuostatos, kurio-
mis įtvirtinama nacionalinių įstatymų konstitucingumo kontrolės *ad hoc*
procedūra, jei dėl šiai procedūrai teikiamo pirmumo tiek prieš konstitucin-
gumo klausimo perdavimą už įstatymų konstitucingumo kontrolę atsakin-
gam nacionaliniam teismui, tiek po galimo šio teismo sprendimo šiuo klau-
simu jokie kiti nacionaliniai teismai negalėtų pasinaudoti teise ar įvykdyti
pareigą pateikti Teisingumo Teismui prejudicinius klausimus. Atvirkščiai,
SESV 267 straipsniu nedraudžiamos tokios nacionalinės teisės nuostatos, jei
kiti nacionaliniai teismai išsaugo laisvę:

- bet kuriuo, jų nuomone, tinkamu bylos nagrinėjimo momentu, net
pasibaigus konstitucingumo kontrolės *ad hoc* procedūrai, pateikti
Teisingumo Teismui bet kuri, jų nuomone, būtiną prejudicinį klausimą,
- imtis bet kokių būtinų priemonių užtikrinti Sąjungos teisės sistemoje as-
menims suteiktų teisių laikiną teisminę apsaugą ir

- pasibaigus šiai *ad hoc* procedūrai netaikyti ginčytinos nacionalinės teisės nuostatos, jeigu jie nusprendžia, kad ši prieštarauja Sąjungos teisei.
- Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi patikrinti, ar pagrindinėje byloje nagrinėjamas nacionalinės teisės nuostatas galima aiškinti laikantis šių Sąjungos teisės reikalavimų.

2. SESV 67 straipsnio 2 dalimi bei 2006 m. kovo 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 562/2006, nustatančio taisyklių, reglamentuojančių asmenų judėjimą per sienas, Bendrijos kodeksą (Šengeno sienų kodeksas), 20 ir 21 straipsniais draudžiamos nacionalinės teisės nuostatos, kuriomis atitinkamos valstybės narės policijos pareigūnams suteikiami įgaliojimai tik šios valstybės narės ir 1990 m. birželio 19 d. Šengene (Liuksemburgas) pasirašytos Konvencijos dėl Šengeno susitarimo, 1985 m. birželio 14 d. sudaryto tarp Beniliukso ekonominės sąjungos valstybių, Vokietijos Federacinės Respublikos ir Prancūzijos Respublikos Vyriausybių dėl laipsniško jų bendrų sienų kontrolės panaikinimo, įgyvendinimo šalimis esančių valstybių sausumos pasienio 20 km ruože tikrinti bet kurio asmens tapatybę, neatsižvelgiant į jo elgesį ir ypatingas aplinkybes, patvirtinančias viešosios tvarkos pažeidimo grėsmę, siekiant patikrinti įstatyme įtvirtintų pareigų turėti, nešioti ir pateikti dokumentus laikymąsi, nenumatant būtinų šių įgaliojimų ribų, užtikrinančių, kad praktinis naudojimasis šiais įgaliojimais netaptų lygiaverčiu patikrinimams kertant sieną.

Parašai.